TEVEKKÜL

Kur-an'a Göre Tevekkül

Kur-an'ı kerim, birçok yerde Allah'a tevekkül (dayanmak) etmeyi imanlı kişilerin özelliklerinden biri olarak kabul edip şöyle buyurmaktadır:

[İman ediyor iseniz, yalnızca Allah'a tevekkül edin.[1

[İman edenler, yalnızca Allah'a tevekkül etsinler.[2

İman edenler yalnızca o kimselerdir ki; Allah anıldığı zaman yürekleri ürperir, kendilerine Allah'ın ayetleri okunduğu zaman imanlarını artırır ve sadece [rablerine tevekkül ederler.[3

?Tevekkül Nedir

İslam'ın aziz peygamberi (s.a.a.) tevekkülün anlamını Cebrail'e (a.) sorunca şöyle dedi:

Tevekkülün anlamı şudur: İnsan yarar ve zarar, vermek ve almanın insanların elinde olmadığına kesin olarak iman edip onlardan umudunu kesmesidir.

Eğer bir kul; Allah'tan başkası için bir iş yapmayacak, ondan başka hiçbir kimseye umut bağlamayacak, ondan başka hiçbir kimseden korkmayacak, ondan başka hiçbir kimseyi arzu etmeyecek derecede bir bilgiye ulaşırsa, işte [bu Allah'a tevekkül etmek demektir.[4

Hasan Bin Cehm adında bir kişi şöyle söylüyor:

Sekizinci İmamın (a.) huzuruna vardım ve "Canım size feda olsun. Tevekkülün sınırları nelerdir?"diye sordum.

Şöyle buyurdu:

[Allah'a dayanarak hiçbir şeyden korkmaman tevekküldür.[5

Nitekim masumların (a.) sözlerinden de anlaşıldığı gibi; tevekkül, Allah'tan başka her şeyden kopmak ve yalnızca ona bağlanmaktır. Kuşkusuz insan ne

kadar

her şeyden koparak Allah'a yönelme" konusunda ilerlerse rabbi ile olan" içsel ve dışsal bağlantılarını da o kadar sağlamlaştırarak tevekkülün hakikatini kendi öz canında uygulamış olacaktır. O zaman, insan sanki sonsuz bir .okyanusla birleşmiş bir damla gibi olacaktır

Başka bir rivayette, Ali Bin Sevid, yedinci imama (a.) **"Kim Allah'a tevekkül ederse, o ona yeter."**[6] ayetinin tefsirini sorunca şöyle buyurdu diye :nakletmiştir

Allah'a tevekkül etmenin birçok aşamaları vardır. Onlardan bazıları .şunlardır: Bütün işlerinde yalnızca Allah'a dayanmalısın

Allah'ın senin hakkında gerçekleştirdiği şeye razı olmalısın. Allah'ın senin iyiliğinden başka hiçbir şey istemediğini bilmelisin. Bu işlerin hepsinde hâkimiyetin yalnızca ona ait olduğunu kabul etmelisin. Dolayısıyla işleri ona [bırakarak Allah'a tevekkül etmelisin.[7

Damlanın Okyanusa Bağlanması

Özet olarak, insan her şeyin Allah'tan olduğunu ve kendisinin de onun bitmek tükenmek bilmeyen kudretine bağlı bulunduğunu bilmek zorundadır. Bu bağlantı ile kendisini büyük dalgalar içine atarak okyanusa bağlayan minik bir .damla gibi, artık hiçbir şeyden korkmamalıdır

Allame Tabatabai'nin (r.a.) Tevekkül Tanımı

:Allame Tabatabai (r.a.) şöyle buyurmaktadır

Bu konunun özü şöyledir; Madde âleminde amaca ulaşmak ve iradenin etkili olması için bir takım sebepler zincirine ve doğal nedenlere, aynı zamanda ruhi ve nefsi etkenler zincirine ihtiyaç vardır. İnsan iş meydanına çıktığı ve doğal ,etkenlerin hepsini ihtiyaç olunan konuda hazırladığı zaman

kendisi ile amaç arasına engel olan şeyler; yalnızca ruhsal etkenlerin bazılarıdır. (Örneğin: Nedenlerin ve illetlerin etkilerine oranla iradenin ve azmin tembel olması, korku, üzüntü, keder, acelecilik, dengesizlik, aptallık, (.tecrübesizlik ve kötü sanıda bulunmak... gibi şeyler

Böyle bir durumda, eğer insan yüce Allah'a tevekkül ederse iradesi güçlü ve azmi dayanıklı olacaktır. Öte taraftan ruhsal engeller de onun karşısında

.etkisiz kalacaktır

Çünkü insan tevekkül makamında sebeplerin sebebi (bütün sebeplere galip gelen) ile bağlantı kurmaktadır. Böyle bir bağlantıyla artık endişeye ve .tedirginliğe yer kalmamaktadır

.Dolayısıyla amaca ulaşmak için kesinlikle bütün engelleri aşmaktadır

Buna ilave olarak, tevekkül konusunda var olan başka bir husus da, fizik ötesi bir boyuta sahip olmasıdır. Yani, yüce Allah kendisine tevekkül eden kişiye **hesap etmediği yerlerden"** görünmeyen yardımlarla destek olmaktadır. Bu" yardımlar, doğal sebepler alanından daha üst bir konumda, yani; maddesel illetler sıralamasında yer almaktadır. Zaten ayeti kerimenin yüzeysel anlamı da :bu yardımları müjdelemektedir

Onu ummadığı yerden rızıklandırır. Kim Allah'a tevekkül ederse O, ona [yeter.[8

Masumların (a.) hadislerinde tevekkül konusunda nakledilen rivayetler de, Allame Tababai'nin (r.a.) sözlerini onaylamaktadır. Örnek olarak Müminlerin :Emiri Ali (a.) şöyle buymuştur

Kim Allah'a tevekkül ederse zorluklar onun için kolay olur. Sebepler onun [için hazır bir hale gelir. Rahmet ve keramet içinde yer alır.[9

:Başka bir yerde de şöyle buyurmuştur

Kim, eksikliklerden münezzeh olan Allah'a tevekkül ederse şüpheler onun için aydınlığa kavuşur. İhtiyacı olduğu şeye karşı yeterli olur. Musibetlerden [korunur.[10

Bu hadisler, Allamenin açıklamasında değindiği ruhsal etkenler konusuna da işaret etmektedir. Açıkça Allah'a tevekkül eden kişinin de böyle sorunlara .galip geleceğini vurgulamaktadır

Bundan dolayı, olumsuz içsel etkenlerden biri olan kötü sanıda bulunmak, kişilerin birçoğunun ruhunda olumsuz sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Ancak .tevekkül eden insanların ruhlarında etkili olamamaktadır

:Peygamber efendimiz (s.a.a.) şöyle buyurmaktadır

Kötü sanıda bulunmak şirktir. Bizden hiçbir kimse, tevekkül vesilesiyle [Allah'ın kendilerinden uzaklaştırdığı kimseler hariç, bundan ayrı değildir.[11

Önemli Bir Konu

Âlem sebepler âlemi olmasına, insan da yaşamını sürdürebilmesi için sebeplerden yararlanmaktan ve insanlarla bağlantı kurarak işlerini yapmaktan başka bir çaresi olmamasına karşın; çok önemli ve hassas bir konu bulunmaktadır.

İnsan, yaşamını sürdürebilmesi için sebep ve vesile peşinde iken sebeplerin sebebini (Allah'ı) unutmamalıdır. Sebepleri ve vesileleri, onun zatının ve iradesinin nurları olarak bilmelidir. Yaratıkları kadir, yaratanı mağlup olarak hesap etmemelidir. Çünkü şöyle buyurmaktadır:

Kim ona tevekkül ederse O, ona yeter. Allah, emrini yerine getirendir. Allah her şey için bir ölçü karar kılmıştır.[12]

Örnek

Birçoğumuz bir gösteri veya bir filmi televizyonda ya da sinemada seyrettik. Bazen perde arkalarını da gördük. Sahne önünde gösteri sahnesi, oyuncular ve dekordan başka hiçbir şey görülmemektedir.

Ancak perde arkasında birçok etken faaliyet göstermektedir. Bunlardan bazıları; yönetmenler, kameramanlar, sesçiler, ışıkçılar… ve bunlara benzer şeylerdir.

Bunların hepsi de seyircilerin gözüne görülmeyen şeylerdir. Seyirciler seyir esnasında, perde arkasına ve etkenlerine ilgi gösteremeyecek kadar oyun ya da filme konsantre olurlar.

Ancak birazcık ilgi gösterseler onların varlığına inanabilir ve onları zihinlerinde canlandırabilirler. Peygamberlerin hediyelerinden ve öğretilerinden olan **"Allah'a tevekkül etmek ve görünmeyen yardımlar"** ile amaç olunun şey de kendi takipçilerinin ilgisini görünmeyen güçlere ve varlık âleminin perde arkasına çekmekten başka bir şey değildir. Bütün sebepler bizim duyu organlarımızın ulaşabileceği şeyler olmadığını, insan ve bilinen dış etkenlerin işin tamamını oluşturmadığını ve de işin içinde daha güçlü sebeplerin var olduğunu söylemek istemişlerdir.

Bundan dolayı, kur-anı kerim birçok yerde bu konuya değinerek şöyle buyurmaktadır:

Başkalarına itimat etmeyiniz. Sıkıntılarda ve zorluklarda Allah'a yöneliniz. Bütün işlerinizi Allah'a havale ediniz. Ona dayanarak işlerinizin başına gidiniz. .Çünkü bütün işler onun hâkimiyeti altındadır

Ey insanlar! Sizler Allah'a muhtaçsınız. Allah ise, işte zengin ve övgüye [layık olan O'dur.[13

[Deki: Gökleri ve yeri yaratan Allah'tan başka bir dost mu edineyim?[14

Allah sana bir zarar dokundursa, onu yine kendisinden başka açacak [yoktur ve eğer sana bir hayır dokundursa, kuşkusuz O her şeye kadirdir.[15

Eğer Allah sana bir zarar dokundursa, yine ondan başka açacak yoktur. Ve eğer sana bir hayır dilese, onun lütfunu da geri çevirecek yoktur. Hayrını [kullarından dilediğine verir. O bağışlayan, esirgeyendir.[16

Kur-ana Göre Tevekkülün Etkileri

Kuşkusuz tevekkülün insanın bireysel ve toplumsal yaşamının tamamına etki eden yararları bulunmaktadır. İnsan bu vadiye adımını atmadıkça, hakikatinin tamamını anlayamayacak kadar çok büyük etkileri vardır. Örnek olması bakımından kur-andan esinlenerek elde edilen etkilerinden birkaçına :işaret edeceğiz

Karar Verme Gücü-1

Bir işe) Karar verdiğin zaman Allah'a tevekkül et. Kuşkusuz Allah tevekkül) [edenleri sever.[17

[Öyleyse Allah'a tevekkül et. Kuşkusuz sen apaçık hak üzeresin.[18

Yani, üzerinde olduğun konuma dikkat ederek Allah'a tevekkül et. Sağlam .bir azim ve kesin bir karar ile işini sürdür

Cesaret-2

Kâfirlere ve münafıklara itaat etme. Onların eziyetlerine önem verme. [Allah'a tevekkül et. Vekil olarak Allah yeter.[19

Öyleyse ben yalnızca Allah'a tevekkül ettim. Siz de ortaklarınızla birlikte [toplanıp yapacağınız işi kararlaştırın da işiniz başınıza dert olmasın.[20

Yani siz, sahip olduğunuz her şeyi ortaya çıkarın. Ben de Allah'a tevekkül ederek tek başıma sizin ve ilahlarınızın ortasına çıkacağım. Benim hiçbir

.şeyden korkum yoktur

Allah'a Tevekkül Edenlere Karşı Şeytanın Gücünün Olmaması-3

İman edenlere ve rablerine tevekkül edenlere karşı şeytanın hiçbir gücü yoktur. [21]

Dolayısıyla, Allah'a iman ve tevekkül ettiğin oran miktarınca da şeytanın gücünün etkisinden kurtulmuş olacaksın. Sonuçta da yanlış yollara sapmalardan ve karanlıklardan korunacaksın.

İnsanların Kabul Etmesinden ya da Kabul Etmemesinden-4 Etkilenmemek ve Olaylardan Endişelenmemek

Eğer yüz çevirirlerse, deki; Allah bana yeter. Ondan başka ilah yoktur. Yalnızca ona tevekkül ettim. O büyük arşın rabbidir. [22]

Başarım yalnızca Allah'ın yardımı iledir. Yalnız ona tevekkül ettim. Ve yalnız ona yönelirim. [23]

Rivayetlere Göre Tevekkülün Etkileri

Masum imamlardan (a.) ulaşan hadisler ve rivayetlerde tevekkülün çok iyi etkileri olduğu zikredilmiştir. Şimdi onlardan bazılarını hatırlatmaya çalışacağız:

Güç ve Cesaret-1

Allah'a tevekkül eden kişi, var olan bütün yeteneklerinden ve kabiliyetlerinden faydalanarak güç ve cesaretinin ortaya çıkmasını sağlar. Peygamber efendimiz (s.a.a.) şöyle buyurmuştur:

Kim insanların en güçlüsü olmak istiyorsa Allah'a tevekkül etsin. [24]

İmam Bakır (a.) şöyle buyurmuştur:

Kim, Allah'a tevekkül ederse mağlup olmaz. Kim, Allah'a sığınırsa yenilgiye uğramaz. [25]

Müminlerin Emiri Ali (a.) şöyle buyurmuştur:

Kalp gücünün aslı, Allah'a tevekkül etmektedir. [26]

Tevekkül ve Yüce Himmet-2

İmam Cevat (a.) şöyle buyurmuştur:

Yüce Allah'a güvenmek, değerli şeylerin en değerlisi ve bütün yüceliklere [(yüce makamlara) doğru olan bir merdivendir.[27

Tevekkül ve Çalışmanın Gerekliliği-3

Peygamber efendimiz (s.a.a.) ziraat yapmayan[28] **(rızk peşine düşmeyen) ?bir topluluğu görünce onlara şöyle dedi: Sizler ne iş yapıyorsunuz**

Dediler ki: Bizler, Allah'a tevekkül edenleriz. Peygamberimiz şöyle [buyurdu: Hayır, sizler tevekkül edenler değilsiniz, sizler asalaklarsınız.[29

Tevekkül ve Cömertlik

Bir gün Müminlerin Emiri Ali (a.) sağlıklı ve sıhhatli olmalarına karşın işlerini bırakarak mescidin bir köşesinde oturmuş bir grup gördü. Onlara şöyle ?buyurdu: Sizler kimlersiniz

Dediler ki: Bizler, Allah'a tevekkül edenleriz. Buyurdu ki: Hayır, sizler tevekkül edenler değilsiniz, sizler (topluma engel olan ve başkalarının el .emeğiyle geçinen) asalaklarsınız

Eğer Allah'a tevekkül ediyorsanız, onun alametleri nelerdir? Dediler ki: Ne zaman bir şey bulursak yiyoruz ve bir şey bulamadığımız zaman ise, sabır .ediyoruz. Buyurdu ki: Bu işi köpekler de yapıyor

Dediler ki: Öyleyse ne yapmamız gerekiyor? Buyurdu ki: Bizim gibi hareket ediniz. Dediler ki: Sizler nasıl hareket ediyorsunuz? Buyurdu ki: Bizler, bir şey elde ettiğimiz zaman Allah yolunda bağışlarız. Bir şeyimiz olmadığı zaman ise [Allah'a şükür ederiz.[30

İmam Seccad'ın (a.) Duası

İmam Seccad (a.) yüce Allah'ın dergâhında yalvararak şöyle :söylemektedir

Rabbim!) yalnızca senden yardım bekliyor, sana umut bağlıyor, seni) çağırıyor, sana sığınıyor, sana iman ediyor, sana tevekkül ediyor, senin [cömertliğine ve keremine dayanıyorum.[31

Başka bir yerde de yüce Allah'tan kendisine; doğru, samimi ve ihlâslı bir tevekkül vermesini ve bütün varlığıyla yalnızca ona dayanmak istediğini dile :getirmektedir

[**Sana, dosdoğru bir şekilde tevekkül edebilmeyi bağışla bana.**[32

Eğer bir kimse, dış görüntü olarak bütün kurtuluş kapılarının yüzüne kapandığı hayatın en bunalımlı ve en sıkıntılı şartlarında yer alsa da, yalnızca yüce Allah'a tevekkül ediyor ve onu bütün işlerin idare edicisi olarak görüyor ise, makam açısından kuşkusuz tevekkülün en yüksek derecesine ulaşmış .demektir

Hazreti İbrahim (a.) ve Allah'a Tevekkül Etmek

Halilullah Hz. İbrahim (a.) bu tür tevekkül için en güzel örneklerden biridir. Çünkü O, müşrikler onu ateşe atıp yakmak ve yok etmek istedikleri çok korkunç .bir durum karşısında, yalnızca Rabbine tevekkül etmiştir

:Kur-an'ı kerim, bu olayı şöyle açıklamaktadır

[**Dediler ki: Eğer yapacaksanız onu yakın ve ilahlarınıza yardım edin.**[33

Odun toplama konusunda çok çalışıyorlar ve bu konuya çok önem :veriyorlardı. Merhum Tabersi bu hususta şöyle yazmaktadır

Çok ağır hasta olan ve yaşama umutlarını kaybederek vasiyetlerini yazdıran kişiler bile, vasiyetlerinin bir kısmını İbrahim'i yakmak için odun satın alma konusunda harcıyorlardı. Hatta yüncülükle uğraşan (ve böylece geçim sıkıntılarını gidermeye çalışan) kadınlar dahi gelirlerinin bir kısmı ile odun satın [alıyorlardı.[34

:Fahri Razi şöyle yazmaktadır

Eğer bir kadın hasta olursa, şifa bulduğu takdirde İbrahim'in yakılması için [odun toplayacağı konusunda adak adıyordu.[35

Sonuç olarak, güçleri yettiği kadar odun topladılar ve üst üste yığdılar. Odunları yaktıkları zaman, ateşin büyüklüğünden ve hararetinden

Hz. İbrahim'i onun içine atmak için yanına yaklaşamadılar. Nihayet şeytan onlara mancınık yapılmasını öğretti. İbrahim'i onun üstüne koydular. Ve ateşe .doğru fırlattılar

:İmam Sadık (a.) şöyle buyurmuştur

İbrahim'i mancınığın üzerine koydukları ve onu ateşe atmaya hazırlandıkları zaman Cebrail onunla görüşmeye geldi. Selam verdikten sonra

şöyle dedi: Yardıma ihtiyacın var mı? İbrahim dedi ki: Evet, ama senin yardımına [**ihtiyacım yok.**[36

Cebrail, İbrahim'e şöyle bir öneride bulundu: (eğer benden yardım [**istemiyorsan) Öyleyse rabbinden iste.**[37

[**İbrahim dedi ki: Onun benim halimden haberdar olması yeterlidir.**[38

Sonunda, işini Allah'a bıraktığı ve ona güvendiği için ateş gül bahçesine .döndü

[**Dedik ki: Ey ateş! İbrahim'e serin ve esenlik verici ol.**[39

Ateş öyle serin oldu ki: Eğer yüce Allah ateşe **"İbrahim'e esenlik verici ol"** [diye buyurmasaydı, İbrahim'in canı soğuktan dolayı tehlikeye girecekti.[40

Evet, bir kimse bu derecede Allah'a tevekkül ederse, yüce Allah da onu .sıkıntılardan ve zorluklardan kurtararak ateşi gül bahçesine çevirir

Allah'tan Başkasına Güvenildiği İçin Birkaç Yıl Hapishanede Kalmak

Yüce Allah, Yusuf'un (a.) makamının büyüklüğü konusunda şöyle :buyurmaktadır

[**O, muhlis kullarımızdan idi.**[41

Ancak kendisiyle birlikte hapishanede olan iki kişiden birinin özgür olacağını anlayınca şöyle dedi: Hapishaneden çıkıp Mısır kralının yanına gittiğin :zaman beni hatırlat. Kur-anı kerim bu konuda şöyle buyurmaktadır

O iki kişiden kurtulacağını sandığı kimseye dedi ki: Beni efendinin yanında an. Şeytan o adama, efendisine söylemeyi unutturdu. Birkaç yıl zindanda [**kaldı.**[42

[**Bir süre sonra hatırladı.**[43

Netice olarak, Hz. Yusuf, Allah'tan başkasına güvendiği için İmam Sadık :(a.) şöyle buyurmaktadır

Cebrail, Yusuf'un yanına gelerek dedi ki: Seni insanların en güzeli olarak ?karar kılan kimdir

.Dedi ki: Rabbim

Cebrail dedi ki: Seni kardeşlerinin arasından babana en sevimli kılan ?kimdir

.Dedi ki: Rabbim

Dedi ki: Kervanı (seni kuyudan çıkarmaları için) senin arkana gönderen ?kimdir

.Dedi ki: Rabbim

?Dedi ki: (Kuyunun üzerine koydukları) Taşı senden uzaklaştıran kimdir

.Dedi ki: Rabbim

?Dedi ki: Seni kuyudan kurtaran kimdir

.Dedi ki: Rabbim

?Dedi ki: Mısır kadınlarının hilesini senden uzaklaştıran kimdir

.Dedi ki: Rabbim

Kuşkusuz Rabbin şöyle söylüyor: İhtiyacını benim değil de yaratılmışların önünde dile getirmene neden olan şey nedir? İşte bundan dolayı birkaç yıl [zindanda kalacaksın.[44

Allah'a Güvenmemenin Sonuçları

Allah'tan yüz çevirerek insanlara güvenmenin sonuçlarını İmam Sadık'tan :(a.) nakledilen bir hadisle açıklamaya çalışacağız

:Hüseyin Bin Ulvan adında bir kişi şöyle söylemektedir

İlim tahsili için katıldığım bir toplantıda yolculuk param bitmiş bir halde oturmuştum. O toplantıda olanlardan biri şöyle dedi: Bu problem için kime umut .bağlıyorsun? Dedim ki: Filan kişiye

Dedi ki: Allah'a yemin ederim ki, ihtiyacın giderilmeyecek. Arzuna ulaşamayacaksın. Amacın gerçekleşmeyecektir. Dedim ki: Allah seni bağışlasın. Nereden biliyorsun? Dedi ki: Ben imam Sadık'ın (a.) şöyle :buyurduğunu duydum

Yüce Allah'ın kitapların birinde şöyle buyurduğunu okudum: İzzet, azamet, şeref, büyüklük, hâkimiyetim ve mümkün olanların hepsine yemin ederim ki, benden başkasına umut besleyen kimsenin arzusunu umutsuz kılacağım. Ona .zillet ve alçaklık elbisesini giydireceğim

Onu yanımdan kovacağım. Fazlımdan uzaklaştıracağım. Sıkıntıları

gidermek benim elimde olduğu halde, sıkıntılı anlarda benden başkasını mı ?çağırmaktadır

Bütün kapalı kapıların anahtarları benim elimde olmasına ve beni çağıran kişinin yüzüne evimin kapısı açık olmasına karşın, benden başkasına mı umut ?beslemekte ve benden başkasının mı kapsını çalmaktadır

?Sıkıntılı anlarda umudunu bana bağladığı halde umudu kesilen kişi kimdir

Ben, kullarımın arzularını kendi yanımda korumaktayım. Ancak onlar benim koruyuculuğuma razı olmadılar. Gökleri beni tespih etmekten .yorulmayan kimselerle (meleklerle) doldurdum

Ve onlara benim ile kullarımın arasında olan kapıları kapatmayın diye emir .verdim. Ancak onlar (kullar) benim sözüme güvenmediler

Benden başkasına umut besleyen kişi, eğer başına bir olay gelse, benden ?başka benim iznim olmaksızın onun sorunlarını giderebilecek birini tanıyor mu

Öyleyse benden niçin yüz çevirmektedir? Hâlbuki ben ona keremimden ve fazlımdan istemediği halde verdim. Onları ondan alacağım. Onların geri ?verilmesini benden istemeyecek mi, yoksa benden başka birinden mi isteyecek

O, benim hakkımda neler düşünmektedir? Oysa ben ona istemeksizin bağışlıyorum. Yoksa benden istediği zaman ona cevap mı vermiyorum? Yoksa ?kulumun beni cimri sanacak bir cimriliğim mi var

Yoksa bütün güzellikler ve cömertlikler benden değil mi? Yoksa rahmet ve ?bağış benim elimde değil mi? Yoksa ben arzuların yeri değil miyim

?Dolayısıyla, benden başka umutlarını kesebilecek kimdir

Eğer bütün gökyüzü ve yeryüzü halkı bana umut bağlasalar, onların her birine umutları oranında versem de bir karıncanın organının bir tanesi ölçüsü kadar, mülkümde ve kudretimde azalma olmaz. Benim sorumlusu olduğum bir ?mülk nasıl azalabilir

Dolayısıyla, yazıklar olsun rahmetimden umutsuz olanların durumlarına. [Yazıklar olsun günah işleyen ve benden korkmayanlara.[45

Bu bağlamda, insan yalnızca Allah'a güvenerek başkalarına umut :bağlamamak zorundadır. Müminlerin Emiri Ali (a.) şöyle buyurmuştur

[Kim Allah'a tevekkül ederse, O ona yeter.[46

:Yine şöyle buyurmuştur

[Ben Allah'a tevekkül ediyorum. Tövbe ile olan tevekkül, ona döner.[47

Çevirmen: Mahmut ACAR

Maide: 23 ve Tövbe: 51 [1]

Al-i İmran: 122 [2]

Enfal: 2 [3]

Bihar-ul Envar: Meclisi, C.68,S.138,H.23 [4]

.Bir önceki kaynak [5]

Talak: 3 [6]

Usul-i Kâfı: Kuleyni, C.2,S.65 [7]

Talak: 3 [8]

Şerhi Ğurer: C.5,S.425 [9]

Fihristi Ğurer: S.418, Şumarei 8985 [10]

Süneni İbni Mace: C.2,S.1170 [11]

Talak: 3 [12]

Fatır: 15 [13]

Enam: 14 [14]

Enam:17 [15]

Yunus: 107 [16]

Al-i İmran: 159 [17]

Neml: 79 [18]

Ahzab: 48 [19]

Yunus: 71 [20]

Nahl: 99 [21]

Tövbe:129 [22]

Hud: 88 [23]

Bihar-ul Envar: Meclisi, C.71,S.151 ve Müstedrek-ul Vesail: C.2,S.288 [24]

Müstedrek-ul Vesail: C.2,S.288 [25]

Fihristi Ğurer: S.418,Şumarei 3082 [26]

Bihar-ul Envar: C.75,S.364 [27]

O günlerin rayiç mesleği ziraat ve çiftçilik olduğu için belki de ondan dolayı böyle [28] .nakledilmiştir

Müstedrek-ul Vesail: C.2,S.288 [29]

Müstedrek-ul Vesail: C.2,S.289 [30]

Sahifeyi Seccadiye: Duayi 52 [31]

Sahifeyi Seccadiye: Duayi 54 [32]

Enbiya: 68 [33]

Tabersi, Tefsiri Mecma-ul Beyan: Çapi Seyda, C.4,S.54 [34]

Fahri Razi, Tefsiri Kebir: C.22,S.178 [35]

Mecma-ul Beyan: C.4,S.55 [36]

Tefsiri Kurtubi: Cüz 11, S.303 [37]

Bihar-ul Envar: C.71,S.156 [38]

Enbiya: 69 [39]

Tefsiri Tibyan: Çapi Beyrut, C.7,S.263 [40]

Yusuf: 24 [41]

Yusuf: 42 [42]

Yusuf: 45 [43]

Mecma-ul Beyan: Çapi Beyrut, C.3,S.235 ve Der Tefsiri Kurtubi: Cüz 9,S.196 ve Tefsiri [44]
.Burhan: C.2,S.255 İn Destan Ba Tefavut Nakl Şode Est

Usul-i Kâfı: C.2,S.66 ve Bihar-ul Envar: Çapi Beyrut, C.71,S.130 [45]

Nehcul Belağa: Feyzul İslam, Hutbei 89 [46]

Nehcul Belağa: Suphi Salih, Hutbei 161 [47]